

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

4 април 2017 година *

„Обжалване — Извъндоговорна отговорност на Европейския съюз — Разглеждане от Европейския омбудсман на жалба, свързана с начина на използване на списък с подходящите кандидати от конкурс на общо основание — Нарушения на задължението за полагане на грижа — Понятие „достатъчно съществено нарушение“ на норма на правото на Съюза — Неимуществена вреда — Загуба на доверие в службата на Европейския омбудсман“

По дело C-337/15 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 6 юли 2015 г.,

Европейски омбудсман, за който се явяват първоначално G. Grill, а впоследствие L. Papadias и P. Dyrberg, в качеството на представители,

жалбоподател,

като другата страна в производството е

Claire Staelen, с местожителство в Бридел (Люксембург), за която се явява V. Olona, адвокат,

ищец в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: K. Lenaerts, председател, A. Tizzano, заместник-председател, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça и A. Prechal (докладчик), председатели на състави, J.-C. Bonichot, Ал. Арабаджиев, С. Toader, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: N. Wahl,

секретар: V. Giacobbo-Peronnel, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 6 септември 2016 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 27 октомври 2016 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: френски.

Решение

- 1 С жалбата си Европейският омбудсман иска частична отмяна на решението на Общия съд на Европейския съюз от 29 април 2015 г., Staelen/Омбудсман (T-217/11, EU:T:2015:238, наричано по-нататък „обжалваното решение“), с което Общият съд е уважил частично иска на г-жа Claire Staelen за обезщетение на вредите, които последната твърди, че е претърпяла вследствие на разглеждането от омбудсмана на жалбата ѝ относно неправилно използване от Европейския парламент на списъка с подходящите кандидати от конкурса на общо основание EUR/A/151/98, в който ищцата фигурира като успешно издържал този конкурс кандидат (наричан по-нататък „списъкът с подходящите кандидати“).

Правна уредба

- 2 Третото съображение от Решение 94/262/ЕОВС, ЕО, Евратом на Европейския парламент от 9 март 1994 година относно правилата и общите условия за изпълнението на функциите на омбудсмана (ОВ L 113, 1994 г., стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 1, стр. 132) има следното съдържание:

„като има предвид, че омбудсманът, който може да действа и по собствена инициатива, трябва да има достъп до всички елементи, необходими за изпълнение на функциите му; като има предвид, че за тази цел органите и институциите на [Съюза] са длъжни да предоставят на омбудсмана, при негово поискване, всяка поискана от него информация [...]“.

- 3 Член 3 от Решение 94/262 предвижда:

„1. Омбудсманът, по собствена инициатива или въз основа на подадена жалба, извършва всички проверки, които счита за обосновани с оглед изясняването на предполагаема лоша администрация от страна на институции и органи на [Съюза]. [...]“

2. Институциите и органите на [Съюза] са длъжни да предоставят поисканата от омбудсмана информация, както и да му осигурят достъп до съответните досиета. [...]“

[...]“.

- 4 Съображение 2 от Решение 2008/587/ЕО, Евратом на Европейския парламент от 18 юни 2008 година за изменение на Решение 94/262 (ОВ L 189, 2008 г., стр. 25) предвижда следното:

„Доверието на гражданите в способността на Омбудсмана да провежда пълни и безпристрастни разследвания при предполагаеми случаи на лошо управление е от съществено значение за успеха на дейността на Омбудсмана“.

Обстоятелства, предхождащи спора

- 5 На 14 ноември 2006 г. г-жа Staelen подава жалба до омбудсмана за лошото администриране от страна на Парламента на списъка с подходящите кандидати.
- 6 На 22 октомври 2007 г., след приключване на проведеното от него разследване (наричано по-нататък „първоначалното разследване“), омбудсманът приема решение, в което заключава, че не е налице случай на лошо администриране от страна на Парламента (наричано по-нататък „решението от 22 октомври 2007 г.“).

- 7 На 29 юни 2010 г. омбудсманът решава да започне разследване по собствена инициатива, за да провери отново дали Парламентът е допуснал случай на лошо администриране (наричано по-нататък „разследването по собствена инициатива“).
- 8 На 31 март 2011 г. омбудсманът взема решение за приключване на разследването по собствена инициатива, като отново приема, че не е налице случай на лошо администриране от страна на Парламента (наричано по-нататък „решението от 31 март 2011 г.“).

Искът пред Общия съд и обжалваното решение

- 9 На 20 април 2011 г. г-жа Staelen предявява срещу омбудсмана иск за обезщетение на имуществените и неимуществените вреди, които тя счита, че е претърпяла вследствие на различни случаи на неизпълнение на задължения, допуснати според нея от омбудсмана в рамките на първоначалното разследване и разследването по собствена инициатива.
- 10 Произнасяйки се в точки 75—161 от обжалваното решение по първата серия от формулирани от г-жа Staelen твърдения за нарушения, свързани с обстоятелството, че както по време на първоначалното разследване, така и по време на разследването по собствена инициатива Омбудсманът не бил извършил всички проверки, необходими за установяване и изясняване на посочените в нейната жалба случаи на лошо администриране, в точки 75—88 от това решение първоначално Общият съд прави няколко „предварителни бележки“.
- 11 В тази връзка в точки 75—85 от посоченото решение Общият съд постановява по същество, че макар омбудсманът да разполага с широка свобода на преценка по отношение на основателността на отправените до него жалби и на последващите действия по тях, както и на инструментите за проучване, които да се използват при разглеждането на жалба или в рамките на разследване по негова собствена инициатива, и че в този контекст той няма никакво задължение за постигане на резултат, подобна свобода на преценка обаче не освобождава омбудсмана от задължението да спазва принципа на полагане на грижа, разбираан като задължението да разгледа внимателно и безпристрастно всички относими към дадения случай данни.
- 12 В това отношение в точки 85—87 от същото решение Общият съд посочва следните съображения:

„85 [...] От това следва, че макар омбудсманът да може да вземе свободно решение да започне разследване и в случай че реши да го направи, може да предприеме всички действия по разследване, които смята за обосновани, той все пак следва да се увери, че след тези действия по разследване ще е в състояние да разгледа внимателно и безпристрастно всички относими материали, за да вземе решение за основателността на твърдение, свързано със случай на лошо администриране, и за евентуалните действия, които трябва да бъдат предприети по това твърдение [...]. Спазването на принципа на полагане на грижа от омбудсмана при упражняването на неговите правомощия е от още по-голямо значение, тъй като именно на него член 228, параграф 1 ДФЕС и член 3, параграф 1 от Решение 94/262 възлагат задачата да открива и да преустановява случаите на лошо администриране в името на общия интерес и в интерес на засегнатия гражданин.
- 86 При това положение омбудсманът не разполага със свобода на преценка дали да спазва принципа на полагане на грижа в конкретен случай. Следователно самото нарушение на принципа за полагане на грижа е достатъчно, за да се установи наличието на достатъчно съществено нарушение по смисъла на съдебната практика [...].

- 87 Следва обаче да се подчертае още, че не всяка допусната от омбудсмана нередност съставлява нарушение на принципа за полагане на грижа [...]. Само нередност, допусната от омбудсмана при упражняването на неговите правомощия за извършване на разследвания, в резултат от която той не е могъл да разгледа внимателно и безпристрастно всички относими материали, за да вземе решение за основателността на твърдение, свързано със случай на лошо администриране от страна на институция, орган, служба или агенция на Съюза, и за евентуалните действия, които следва да бъдат предприети по това твърдение, може да ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза поради нарушение на принципа за полагане на грижа [...].“
- 13 След това, разглеждайки в точки 89—146 от обжалваното решение различните критикувани от г-жа Staelen прояви на омбудсмана, свързани с провеждането на първоначалното разследване, Общият съд приключва своя анализ в това отношение, като в точки 141—146 от посоченото решение постановява, че омбудсманът е нарушил своето задължение за полагане на грижа в три случая и че тези нарушения са достатъчно съществени, за да ангажират отговорността на Съюза. Посочените нарушения са свързани с обстоятелствата, че, първо, омбудсманът е изопачил съдържанието на становище на Парламента, второ, той не е изпълнил задължението за полагане на грижа при проверката дали информацията относно включването на името на г-жа Staelen в списъка с подходящите кандидати е била предоставена от Парламента на другите институции, органи, служби и агенции на Съюза, както и трето, че омбудсманът не е изпълнил това задължение и в рамките на неговото разследване дали Парламентът е изпратил същата тази информация на своите собствени генерални дирекции.
- 14 На следващо място, произнасяйки се в точки 162—223 от обжалваното решение по втората серия от формулираните от г-жа Staelen твърдения за нарушения от страна на омбудсмана, свързани с допуснати от него явни грешки в преценката, в точки 205 и 223 от посоченото решение Общият съд стига до извода, че е налице достатъчно съществено нарушение от страна на омбудсмана на неговото задължение за полагане на грижа при разглеждането на въпроса дали г-жа Staelen е била дискриминирана в сравнение с другите успешно издържали конкурса кандидати поради срока, през който нейното име е било включено в списъка с подходящите кандидати. Посоченото достатъчно съществено нарушение е свързано със заключението на омбудсмана за липсата на лошо администриране в това отношение от страна на Парламента, основавайки се в този аспект само на твърдение на последния относно срока на включване на другите успешно издържали конкурса лица в списъка с подходящите кандидати, без да е получил доказателства за датата на наемане на посочените лица, което твърдение впоследствие се е оказало погрешно.
- 15 Що се отнася до третата серия от твърдения за нарушения, свързани по-специално с евентуално нарушение на принципа на разумния срок, в точка 269 от обжалваното решение Общият съд е постановил, че неразумният срок, в който омбудсманът е отговорил на две писма на г-жа Staelen, представлява достатъчно съществено нарушение на норма на правото на Съюза, която има за цел да предостави права на частноправните субекти, и може да ангажира отговорността на Съюза.
- 16 На последно място, разглеждайки въпросите дали може да се приеме, че са налице поправима вреда и причинно-следствена връзка между тази вреда и различните установени по-горе случаи на неизпълнение на задължения, в точки 288—294 от обжалваното решение Общият съд е постановил по-специално, че такъв е разглежданият случай, що се отнася до понесената от г-жа Staelen неимуществена вреда в резултат на породените от тези случаи на неизпълнение на задължения, от една страна, загуба на доверие в институцията на омбудсмана, и от друга страна, чувство за загуба на време и енергия.

- 17 В крайна сметка, тъй като приема, че при първоначалното разследване и разследването по собствена инициатива в четири случая омбудсманът не е изпълнил своето задължение за полагане на грижа, от една страна, и е отговорил на две писма на г-жа Staelen в неразумен срок, от друга страна, Общият съд уважава частично иска на г-жа Staelen, като осъжда омбудсмана да ѝ плати сумата от 7 000 EUR за поправяне на претърпяната неимуществена вреда.

Исканията на страните и производството пред Съда

- 18 С жалбата си омбудсманът иска от Съда:
- да отмени обжалваното решение, от една страна, в частта, в която се приема, на първо място, че омбудсманът е извършил множество неправомерни действия, които представляват достатъчно сериозни нарушения на правото на Съюза, на второ място, че е установено наличието на неимуществени вреди, и на трето място, че е налице причинно-следствена връзка между установените от Общия съд неправомерни действия и неимуществените вреди, както и, от друга страна, в частта, в която омбудсманът е осъден да заплати обезщетение в размер на 7 000 EUR,
 - доколкото Съдът отмени обжалваното решение, като основно искане — да се произнесе сам по искането на г-жа Staelen и да го отхвърли като неоснователно,
 - при условията на евентуалност да върне делото на Общия съд по отношение на отменената част на съдебното решение и
 - да се произнесе по разносните по справедливост.
- 19 В писмения си отговор на жалбата г-жа Staelen иска от Съда:
- да отхвърли жалбата като частично недопустима и във всички случаи като неоснователна,
 - да осъди омбудсмана да ѝ плати обезщетение от 50 000 EUR за понесените неимуществени вреди, и
 - да осъди омбудсмана да заплати всички съдебни разноски, свързани както с производството по обжалване, така и с първоинстанционното производство.
- 20 На 8 октомври 2015 г. г-жа Staelen подава насрещна жалба срещу обжалваното решение. Тя е отхвърлена с определение на Съда от 29 юни 2016 г., Омбудсман/Staelen (C-337/15 P, непубликувано, EU:C:2016:670), прието на основание член 181 от Процедурния правилник на Съда. В посоченото определение Съдът не се произнася по основната жалба, както и по свързаните с насрещната жалба съдебни разноски.

По допустимостта на искането на г-жа Staelen омбудсманът да бъде осъден да ѝ заплати сумата от 50 000 EUR

- 21 Както следва от точка 19 от настоящото решение, исканията в представения от г-жа Staelen писмен отговор са насочени, от една страна, към цялостното отхвърляне на жалбата на омбудсмана, и от друга страна, към осъждането на последния да ѝ заплати сумата от 50 000 EUR за поправяне на причинената ѝ неимуществена вреда.

- 22 В това отношение следва обаче да се припомни, че съгласно член 174 от Процедурния правилник на Съда исканията в писмения отговор трябва да са уважаване или отхвърляне, изцяло или частично, на жалбата.
- 23 Поради това искането на г-жа Staelen омбудсманът да бъде осъден да ѝ заплати сумата от 50 000 EUR е недопустимо.

По жалбата

- 24 В подкрепа на жалбата си омбудсманът изтъква пет основания.

По първото основание

- 25 В първото основание, което включва четири части, омбудсманът упреква Общия съд, че е допуснал грешки при прилагане на правото по отношение на едно от условията за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза, а именно изискването за „достатъчно съществено“ нарушение на норма на правото на Съюза, която има за цел да предостави права на частноправните субекти.

По първата част на първото основание

– Доводи на страните

- 26 Омбудсманът твърди, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точка 86 от обжалваното решение е постановил, че самото нарушение от страна на омбудсмана на принципа на полагане на грижа, разбиран като задължението да разгледа внимателно и безпристрастно всички относими към дадения случай данни, е достатъчно, за да се установи наличието на „достатъчно съществено“ нарушение на норма на правото на Съюза, която има за цел да предостави права на частноправните субекти, и оттам на незаконосъобразност, която може да ангажира отговорността на Съюза.
- 27 Г-жа Staelen счита, че първото основание е недопустимо в тази първа част, тъй като Общият съд, а не Съдът в производството по обжалване, следва да преценява фактите.
- 28 Що се отнася до съществуването на спора, тя счита, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като в точка 50 от решение от 23 март 2004 г., Омбудсман/Lamberts (C-234/02 P, EU:C:2004:174), Съдът е уточнил по-специално, че когато омбудсманът прави разследване, той е длъжен да положи всички дължими усилия, което отговаряло точно на спазването на задължението за полагане на грижа, по отношение на което следователно омбудсманът не разполагал с никаква свобода на преценка.

– Съображения на Съда

- 29 В самото начало следва да се припомни, че както следва от член 20, параграф 2, буква г) ДФЕС, правото на лицата да се обръщат към омбудсмана в случаи на лоша администрация в действията на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза представлява право, което е признато по-специално на гражданите на Съюза, и освен това е предвидено в член 43 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

- 30 Съгласно член 228, параграф 1 ДФЕС омбудсманът е оправомощен да получава, разглежда и изготвя доклад по жалби относно случаи на лошо администриране в действията на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза. В същата разпоредба се уточнява, че в съответствие със своите функции омбудсманът извършва разследвания, които счита за обосновани, или по собствена инициатива, или въз основа на жалби, които са му били отправени, и че в случаите, когато омбудсманът установи случай на лошо администриране, той сезира въпросната институция, орган, служба или агенция, която разполага със срок от три месеца, за да представи своето становище, преди на следващ етап да представи доклад до Парламента и до заинтересованата институция, орган, служба или агенция и да информира лицето, което е подало жалбата, за резултата от тези разследвания.
- 31 Що се отнася до възможността лице, което е сезирало омбудсмана с жалба, да потърси отговорността на Съюза поради начина, по който посочената жалба е била разгледана, Съдът вече е посочил, че следва да се вземе предвид неговата постоянна практика, според която правото на обезщетение се признава, ако са изпълнени три условия, а именно нарушената правна норма да има за цел да предостави права на частноправните субекти, нарушението да е достатъчно съществено и да съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, за което носи отговорност авторът на акта, и вредата, претърпяна от увреденото лице. Що се отнася до второто условие, в същия контекст Съдът е припомнил също, че решаващият критерий, за да се приеме, че нарушението на правото на Съюза е достатъчно съществено, е критерият за явното и грубо нарушение от съответната институция или съответния орган на Съюза на границите, които са наложени на правото им на преценка (решение от 23 март 2004 г., Омбудсман/Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 32 Във връзка с последното обстоятелство Съдът е уточнил също, че за да се установи дали е извършено достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза, което да може да ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза в резултат на поведението на омбудсмана, следва да се вземат предвид особеностите на неговите функции. В този контекст следва да отбележи, че омбудсманът е обвързан само от задължение да положи всички дължими усилия и че разполага с широка свобода на преценка (решение от 23 март 2004 г., Омбудсман/Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, т. 50).
- 33 Съдът е постановил също, че макар омбудсманът да разполага с широка свобода на преценка по отношение на основателността на жалбите и на последващите действия по тях и че в този контекст той няма никакво задължение за постигане на резултат, дори и поради това контролът от страна на Съда на Съюза да е ограничен, не може да се изключи, че при съвсем изключителни обстоятелства едно лице може да докаже, че при изпълнението на своите функции омбудсманът е извършил достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза, което може да причини вреди на съответния гражданин (вж. в този смисъл решение от 23 март 2004 г., Омбудсман/Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, т. 52).
- 34 Освен това следва да се припомни, че задължението за полагане на грижа, което е неразривно свързано с принципа на добра администрация и се прилага по общ начин спрямо действията на администрацията на Съюза в отношенията ѝ с обществеността, изисква от тази администрация да действа старателно и предпазливо (вж. в този смисъл решение от 16 декември 2008 г., Masdar (UK)/Комисия, C-47/07 P, EU:C:2008:726, т. 92 и 93).
- 35 С оглед на тези съображения следва да се изтъкне, на първо място, що се отнася до допустимостта на първата част на първото основание, че с него омбудсманът критикува не преценката на фактите, направена от Общия съд, както твърди г-жа Staelen, а грешка при прилагане на правото, допусната от посочената юрисдикция, когато е приела погрешно

разбиране за понятието „достатъчно съществено нарушение“ на правото на Съюза, което може да породи евентуална извъндоговорна отговорност на последния. Оттук следва, че основанието е допустимо в тази първа част.

- 36 На второ място и що се отнася до съществуването на спора, следва да се приеме, че като в точка 86 от обжалваното решение е отсъдил, че самото нарушение на принципа на полагане на грижа е достатъчно, за да се установи наличието на достатъчно съществено нарушение, което може да доведе до отговорност на Съюза, с мотива, че омбудсманът не разполага със свобода на преценка дали да спазва този принцип в конкретен случай, Общият съд неколкостранно не се е съобразил с принципите, припомнени в точки 31—33 от настоящото решение.
- 37 Това е така, защото, както следва от постоянната практика на Съда, припомнена в точка 31 от настоящото решение, само достатъчно съществено, а не каквото и да е нарушение на норма на правото на Съюза, защитаваща частноправните субекти, може да породи извъндоговорна отговорност на Съюза. Освен това, когато на институцията или органа на Съюза е предоставено право на преценка, само явно и грубо нарушение от съответната инстанция на границите, които са наложени на това право, може да представлява подобно достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза.
- 38 Същото важи и в случай на нарушение на задължението за полагане на грижа от омбудсмана, което не може автоматично да представлява неправомечно поведение, в състояние да породи отговорност на Съюза, а както бе припомнено в точки 32 и 33 от настоящото решение, трябва да се преценява с оглед на обстоятелството, че при изпълнение на функциите си омбудсманът е обвързан само от задължение да положи всички дължими усилия и че се ползва от широка свобода на преценка по отношение, първо, на основателността на получените жалби и на последващите действия по тях, второ, на начина на провеждане на образуваните разследвания и на проверките, и трето, на анализа на събраните данни и на заключенията, които следва да се направят въз основа на този анализ.
- 39 Като в точка 86 от обжалваното решение посочва, че омбудсманът не разполага с никаква свобода на преценка в конкретния случай по отношение на спазването на принципа на полагане на грижа, преди от това да направи извода, че поради тази причина самото нарушение на посочения принцип е достатъчно, за да се установи достатъчно същественият характер на споменатото нарушение, Общият съд явно е искал да се позове на съдебната практика на Съда, посочена в точка 71 от обжалваното решение, съгласно която, когато институцията на Съюза разполага само със значително ограничена свобода на преценка или дори не разполага с такава, самото неспазване на правото на Съюза може да бъде достатъчно, за да се установи наличието на достатъчно съществено нарушение на това право (вж. по-специално решение от 10 декември 2002 г., Комисия/Сагар и Тисо, C-312/00 P, EU:C:2002:736, т. 54 и цитираната съдебна практика).
- 40 Общият съд обаче не е можел по този начин да реши, че условията, които могат да доведат до извъндоговорната отговорност на Съюза въз основа на нарушение на задължението за полагане на грижа, са били изпълнени, без да вземе предвид нито областта, нито условията, нито контекста, в които това задължение се носи от институцията или органа на Съюза, за които то се отнася (вж. в този смисъл решение от 30 януари 1992 г., Finsider и др./Комисия, C-363/88 и C-364/88, EU:C:1992:44, т. 24).
- 41 Следователно, за да се направи извод, че е налице достатъчно съществено нарушение на обвързващото омбудсмана задължение за полагане на грижа, трябва да се установи, че като не е действал с цялата необходима старателност и предпазливост, последният явно и грубо е нарушил границите, наложени на неговото право на преценка при упражняването на правомощията за разследване, с които той разполага. Като се има предвид посоченият контекст, за тази цел трябва да се вземат предвид всички данни, които характеризират разглежданото положение, сред които по-специално явният характер на неполагането на грижа

от страна на омбудсмана при провеждането на неговото разследване (вж. в този смисъл по-специално решения от 30 януари 1992 г., *Finsider* и др./Комисия, C-363/88 и C-364/88, EU:C:1992:44, т. 22 и от 10 юли 2003 г., Комисия/*Fresh Marine*, C-472/00 P, EU:C:2003:399, т. 31), неговият извиним или неизвиним характер (вж. в този смисъл по-специално решения от 30 януари 1992 г., *Finsider* и др./Комисия, C-363/88 и C-364/88, EU:C:1992:44, т. 22 и от 4 юли 2000 г., *Haim*, C-424/97, EU:C:2000:357, т. 42 и 43) или още неуместният и нелогичен характер на изводите, направени въз основа на извършената от него проверка (вж. в този смисъл решение от 22 октомври 1991 г., *Nölle*, C-16/90, EU:C:1991:402, т. 13).

- 42 Следва също да се уточни, както посочва омбудсманът, че изтъкнатото от Общия съд в точка 85 от обжалваното решение единствено обстоятелство, че задачата на омбудсмана се състои в това да открива случаите на лошо администриране от страна на другите институции и органи на Съюза, също не може да обоснове съдържашото се в точка 86 от това решение съображение.
- 43 В това отношение, с оглед по-специално на възложените му с Договора задачи, от омбудсмана наистина може да се очаква самият той да бъде особено внимателен при спазване на задължението за полагане на грижа, като старателно и предпазливо провежда своето разследване, в рамките на което той обаче е обвързан само от задължение да положи всички дължими усилия. При все това от изложеното не може да се направи изводът, че и най-малкото нарушение от страна на омбудсмана на неговото задължение за полагане на грижа при изпълнението на подобни задачи за разследване *ipso facto* би представлявало „достатъчно съществено нарушение“ на посоченото задължение по смисъла на припомнената в точки 31 и 32 от настоящото решение съдебна практика.
- 44 На последно място, както правилно отбелязва омбудсманът, съдържашото се в точка 87 от обжалваното решение уточнение, че само допусната от него нередност, в резултат от която той не е могъл да разгледа внимателно и безпристрастно всички относими материали, за да вземе решение за основателността на твърдение, свързано със случай на лошо администриране, може да ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза, по никакъв начин не засяга съображенията, посочени в точка 41 от настоящото решение. Всъщност това уточнение е свързано с последиците, които евентуално произтичат от отбелязаната нередност, но не и с естеството на съответното действие или бездействие, нито с достатъчно съществения характер на нарушението на правото на Съюза, в което се изразява посочената нередност.
- 45 От гореизложеното следва, че като в точка 86 от обжалваното решение е постановил общо, че „самото“ нарушение на принципа на полагане на грижа от страна на омбудсмана представлява „достатъчно съществено нарушение“ на норма на правото на Съюза, защитаваща частноправните субекти, което може да породи извъндоговорна отговорност на Съюза, Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото.
- 46 Сама по себе си в настоящото дело подобна грешка при прилагане на правото обаче не може да доведе до отмяна на обжалваното решение. Това е така, защото, за да се установи дали такъв трябва да е случаят, както посочва омбудсманът във втората, третата и четвъртата част на първото основание и във второто основание, следва да се провери дали след това Общият съд по-конкретно е приложил погрешния принцип, който е определил в точка 86 от обжалваното решение, и дали по този начин посочената грешка при прилагане на правото е опорочила изводите, в които Общият съд е квалифицирал различните разглеждани прояви на омбудсмана като „достатъчно съществени нарушения“ на задължението за полагане на грижа.

По втората, третата и четвъртата част на първото основание

– Доводи на страните

- 47 Във втората, третата и четвъртата част на своето първо основание омбудсманът твърди, че с оглед на допуснатата от Общия съд в точка 86 от обжалваното решение грешка при прилагане на правото, като в точки 142—144 от същото решение е постановил, че трите нарушения на задължението за полагане на грижа, за които в случая отговаря омбудсманът, са „достатъчно съществени“, за да могат да ангажират извъндоговорната отговорност на Съюза, посочената юрисдикция е допуснала още толкова грешки при прилагане на правото.
- 48 Що се отнася до втората част на правното основание, омбудсманът посочва, че като в точка 142 от обжалваното решение е постановил, че посоченият орган е извършил подобно достатъчно съществено нарушение, изопачавайки в своето решение от 22 октомври 2007 г. съдържанието на становище на Парламента само с мотива, че омбудсманът не разполагал с никаква свобода на преценка, когато възпроизвежда съдържанието на документ, Общият съд не е изпълнил своето задължение да взема предвид всички релевантни данни, за да се произнесе относно наличието на подобно нарушение.
- 49 На следващо място, в подкрепа на третата и четвъртата част на своето първо основание, насочени съответно срещу точки 143 и 144 от обжалваното решение, омбудсманът твърди, че като се е ограничил до това да посочи, че с оглед на формулирания от Общия съд в точка 86 от обжалваното решение принцип неизпълненията на задължението за полагане на грижа — които се твърди, че омбудсманът е допуснал при извършване на неговите разследвания, чиято цел е била да се установи дали Парламентът е уведомил другите институции и своите собствени генерални дирекции за включването на името на г-жа Staelen в списъка с подходящите кандидати — представляват „достатъчно съществени нарушения“ на правото на Съюза, тази юрисдикция не е установила, а е допуснала наличието на подобни нарушения.
- 50 Освен това, като в точка 143 от обжалваното решение е постановил, че омбудсманът не е установил дали посочената в предишната точка от настоящото решение информация е била предадена на другите институции на Съюза, Общият съд си противоречал, тъй като в точка 105 от обжалваното решение той бил постановил, че тези институции са разполагали със споменатата информация поне от 14 май 2007 г.
- 51 Освен това, що се отнася до точка 144 от обжалваното решение, свързана с предаването на същата тази информация на генералните дирекции на Парламента, Общият съд бил пропуснал да вземе предвид особеностите на функциите на омбудсмана, като е приел, че при извършването от него проверки последният е длъжен да получи и включи в своите преписки писмени доказателства за всеки аспект от своето разследване.
- 52 Според г-жа Staelen Общият съд трябва да преценява фактическите и правните обстоятелства, за да установи дали неполагането на грижа представлява правонарушение и дали последното е достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза, така че първото основание на омбудсмана е недопустимо в своята втора, трета и четвърта част. Във всички случаи анализът на Общия съд в точки 142—144 от обжалваното решение изобщо не бил опорочен от грешка при прилагане на правото.

– Съображения на Съда

- 53 Що се отнася до допустимостта на втората, третата и четвъртата част на първото основание, следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда от член 256, параграф 1, втора алинея ДФЕС и от член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз

следва, че единствено Общият съд е компетентен, от една страна, да установява фактите, освен в случаите, когато неточността на фактическите му констатации следва от представените пред него материали по делото, и от друга страна, да преценява тези факти. Когато Общият съд обаче е установил или преценил фактите, Съдът е компетентен да упражнява контрол върху правната квалификация на тези факти и правните последици, които Общият съд е извел от тях (вж. по-специално решение от 3 септември 2009 г., Moser Baer India/Съвет, C-535/06 P, EU:C:2009:498, т. 31 и цитираната съдебна практика). Така Съдът няколкократно е припомнял, че въпросът дали Общият съд е имал основание от посочените факти да направи извод, че институциите на Съюза не са изпълнили задължението си за полагане на грижа, представлява правен въпрос, който подлежи на контрол от Съда в рамките на производство по обжалване (вж. решение от 3 септември 2009 г., Moser Baer India/Съвет, C-535/06 P, EU:C:2009:498, т. 34 и цитираната съдебна практика). Същото важи, когато става въпрос да се определи дали подобно неизпълнение трябва освен това да се квалифицира като „достатъчно съществено нарушение“ на правото на Съюза, което може да породи неговата извъндоговорна отговорност.

- 54 Противно на поддържаното от г-жа Staelen, втората, третата и четвъртата част на първото основание нямат за цел преразглеждане на направените от Общия съд фактически преценки, а по същество са насочени към оспорване на действията по извършване на правната квалификация, въз основа на които посочената юрисдикция е решила, че в настоящия случай омбудсманът е извършил достатъчно съществени нарушения на правото на Съюза.
- 55 Поради това повдигнатото от г-жа Staelen възражение за недопустимост следва да бъде отхвърлено.
- 56 По отношение на съществуването на спора и що се отнася до втората част на първото основание, следва да се изтъкне, че в точка 102 от обжалваното решение Общият съд е постановил, че твърдейки в точка 2.5 от решението от 22 октомври 2007 г., че извършената проверка е потвърдила посоченото вече от Парламента в неговото становище, а именно че списъкът с подходящите кандидати е бил предоставен на разположение на другите институции на Съюза, докато в посоченото становище няма подобни данни, поради неполагане на грижа омбудсманът е изопачил съдържанието на съответния документ.
- 57 В това отношение следва да се подчертае, както бе изтъкнато в точка 38 от настоящото решение, че макар наистина при изпълнение на своите функции омбудсманът да се ползва от широко право на преценка по-специално що се отнася до последващите действия, които той възнамерява да извърши по постъпилите при него жалби и до начина на разследване по тях, все пак, когато става въпрос за предаване на съдържанието на предоставен му документ, както в случая, в подкрепа на изводите, до които той достига в решение за приключване на разследване, той разполага само с намалена свобода на преценка или дори не разполага с такава. Ето защо с оглед на припомнената в точка 39 от настоящото решение съдебна практика правилно Общият съд е постановил в точка 142 от обжалваното решение, че изопачаването от омбудсмана на съдържанието на становището на Парламента от 20 март 2007 г. представлява достатъчно съществено нарушение, което може да ангажира отговорността на Съюза.
- 58 Предвид гореизложеното първото основание следва да се отхвърли във втората си част.
- 59 Що се отнася до третата и четвъртата част на това основание, от точки 143 и 144 от обжалваното решение следва, че за да квалифицират като достатъчно съществени, нарушенията на задължението за полагане на грижа, установени в точки 109 и 140 от обжалваното решение и свързани с непълния характер на извършената от омбудсмана проверка относно предаването на списъка с подходящите кандидати съответно на другите институции и на генералните дирекции на Парламента, Общият съд се е задоволил да препрати към съображенията, съдържащи се в точка 86 от обжалваното решение.

- 60 Ето защо грешката при прилагане на правото, допусната от Общия съд в точка 86 от обжалваното решение и установена при разглеждането на първата част на първото основание, е опорочила преценката на посочената юрисдикция, при която в точки 143 и 144 от същото решение тя е квалифицирала случаите на неполагане на грижа, за които в случая отговаря омбудсманът, като достатъчно съществени нарушения, които могат да ангажират извъндоговорната отговорност на Съюза.
- 61 При тези условия третата и четвъртата част на основанието трябва да бъдат приети, без дори да е необходимо да се разглеждат другите доводи, посочени от омбудсмана в тяхна подкрепа.
- 62 От всичко изложено следва, че първото основание трябва да бъде прието в своята първа, трета и четвърта част и да бъде отхвърлено в своята втора част.

По второто основание

Доводи на страните

- 63 В първата част на второто основание омбудсманът твърди, че като в точки 205 и 223 от обжалваното решение е постановил, че този орган е нарушил принципа на полагане на грижа, доверявайки се на обяснение на Парламента, докато в действителност в иска си г-жа Staelen посочва явна грешка в преценката на омбудсмана, Общият съд се е произнесъл *ultra petita*.
- 64 Във втората част на това основание омбудсманът посочва, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точка 204 от обжалваното решение е постановил, че възможността обяснение, дадено от институция на Съюза в хода на разследване, да изглежда убедително, не освобождава омбудсмана от отговорността му да се увери, че фактите, на които това обяснение се основава, са доказани, когато последното съставлява единственото основание за неговата констатация, че липсва случай на лошо администриране от страна на тази институция.
- 65 В третата част на второто основание омбудсманът посочва, че дори да е трябвало да се приеме, че е допуснал грешката при прилагане на правото, която по този начин му приписва Общият съд, посочената юрисдикция не е разгледала въпроса дали подобна грешка представлява достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза. Всъщност в точка 205 от обжалваното решение Общият съд се бил задоволил да постанови в това отношение, че установеното от него неполагане на грижа може да ангажира отговорността на Съюза.
- 66 Що се отнася до първата част на второто основание, г-жа Staelen изтъква, че като е направил извод за наличието на неизпълнение от страна на омбудсмана на задължението му за полагане на грижа, Общият съд не е посочил твърдение за нарушение, което не се съдържа в исковата молба, и че като разглеждаща спора по същество инстанция той е имал право да преквалифицира представените в тази молба фактически и правни обстоятелства.
- 67 Що се отнася до втората и третата част на това основание, г-жа Staelen счита, че макар наистина омбудсманът да може да се основава на предоставената от институция на Съюза информация, при условие че няма данни, които могат да поставят под съмнение нейната достоверност, не такъв е разглежданият случай, тъй като точно проверката на твърденията на администрацията представлява същината на задачите на омбудсмана.

Съображения на Съда

- 68 В самото начало следва да се припомни, че в точка 205 от обжалваното решение Общият съд е постановил, че омбудсманът не е действал с цялата дължима грижа, когато е установил липса на случай на лошо администриране от страна на Парламента във връзка със срока, през който г-жа Staelen е била включена в списъка с подходящите кандидати, доверявайки се в това отношение само на твърдението на Парламента за назначаването на 22-мата първоначални успешно издържали конкурса на общо основание EUR/A/151/98 кандидати, без да е получил доказателства за момента на назначаване на всеки от тях, макар впоследствие това твърдение да се е оказало погрешно. Ето защо, като препраща в това отношение към точки 84—86 от обжалваното решение, в същата тази точка Общият съд стига до извода, че посоченото неполагане на грижа може да ангажира отговорността на Съюза.
- 69 В точка 223 от обжалваното решение Общият съд е потвърдил, че поради неполагането на грижа омбудсманът погрешно е приел някои факти за доказани и оттук погрешно е заключил, че няма случай на лошо администриране от страна на Парламента.
- 70 Що се отнася до първата част на второто основание, вярно е, както изтъква омбудсманът и както освен това следва от точки 162 и 197 от обжалваното решение, че в подкрепа на иска си до Общия съд г-жа Staelen се е позовала на обстоятелството, че омбудсманът е допуснал явна грешка в преценката, като в решението от 31 март 2011 г., постановено в резултат на разследването по собствена инициатива, е приел, че Парламентът не я е дискриминирал в сравнение с другите успешно издържали конкурс на общо основание EUR/A/151/98 лица, що се отнася до срока на валидност на списъка с подходящите кандидати.
- 71 Произнасяйки се по това основание, в точки 202—205 от обжалваното решение Общият съд е приел, че в случая омбудсманът не е изпълнил своето задължение за полагане на грижа, като погрешно се е въздържал да провери основателността на твърдение на Парламента относно сроковете, през които г-жа Staelen и другите успешно издържали въпросния конкурс лица са фигурирали в списъка с подходящите кандидати. По този начин обаче Общият съд е постановил по същество, че поради липса на старателност и предпазливост омбудсманът е допуснал грешка в преценката, която го е довела до погрешното заключение, че няма основание да се приеме наличието на случай на лошо администриране от страна на Парламента.
- 72 При тези условия следва да се приеме, че като по този начин е преквалифицирал основанието, с което е бил сезиран, Общият съд не го е изопачил и следователно не се е произнесъл *ultra petita*, така че второто основание от жалбата трябва да бъде отхвърлено в първата му част.
- 73 Освен това, без да е необходимо произнасяне по втората част на това основание, що се отнася до третата част на същото основание, следва да се отбележи, че като в точка 205 от обжалваното решение е постановил, че неполагането на грижа в случая, за което отговорност носи омбудсманът, има характера на достатъчно съществено нарушение, което може да ангажира отговорността на Съюза, като в това отношение се задоволява просто да препрати към разсъжденията, съдържащи се в точки 84—86 от посоченото решение, Общият съд е допуснал аналогична грешка при прилагането на правото на вече изтъкнатите при разглеждането на третата и четвъртата част на първото основание.
- 74 Всъщност грешката при прилагане на правото по отношение на понятието „достатъчно съществено нарушение“ на правото на Съюза, допусната от Общия съд в точка 86 от обжалваното решение и установена при разглеждането на първата част на първото основание в точка 45 от настоящото решение, е опорочила преценката, при която същата юрисдикция е приела подобна квалификация в точка 205 от обжалваното решение.

- 75 От гореизложените съображения следва, че второто основание следва да се приеме в третата му част.

По третото основание

Доводи на страните

- 76 В третото си основание омбудсманът посочва, че като в точка 269 от обжалваното решение е постановил, че неспазването от този орган на разумния срок, в който г-жа Staelen е имала право да получи отговор на своите писма, представлява „достатъчно съществено нарушение“ на норма на правото на Съюза, която има за цел да предостави права на частноправните субекти, и като по този начин е приел, че всяко надхвърляне на този разумен срок ангажира отговорността на омбудсмана, Общият съд не е взел предвид разликата, която трябва да се прави между обикновения и „достатъчно съществения“ характер на нарушение на правото на Съюза. Така Общият Съд не бил изпълнил своето задължение да вземе предвид всички относими данни, които могат да му дадат възможност да се произнесе по този въпрос.
- 77 Г-жа Staelen оспорва наличието на каквато и да е грешка при прилагане на правото в това отношение.

Съображения на Съда

- 78 След като в точка 256 от обжалваното решение приема, че два пъти омбудсманът не е изпълнил своето задължение да отговори на писма на г-жа Staelen в разумен срок, в точка 269 от същото решение Общият съд се задоволява да посочи сбито, че тъй като по този начин е нарушил правото на г-жа Staelen да получи отговор в такъв срок, омбудсманът е извършил достатъчно съществено нарушение на норма на правото на Съюза, която има за цел да предостави права на частноправните субекти, което нарушение може да ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза.
- 79 По този начин Общият съд е приравнил нарушението на задължението за извършване на действия в разумен срок на достатъчно съществено нарушение на норма на правото на Съюза.
- 80 Така Общият съд не се е съобразил с посочената в точки 31—33 от настоящото решение практика на Съда.
- 81 Освен това Общият съд изобщо не е мотивирал „достатъчно съществения“ характер на нарушението на правото на Съюза, което е установил преди това.
- 82 В това отношение обаче следва да се припомни, че задължението за мотивиране на решенията на Съда следва от член 36 от Статута на Съда на Европейския съюз, приложим за Общия съд по силата на член 53, първа алинея от същия статут и на член 117 от Процедурния правилник на Общия съд (вж. по-специално решение от 4 октомври 2007 г., Naipes Heraclio Fournier/СХВП, С -311/05 P, непубликувано, EU:C:2007:572, т. 51).
- 83 Освен това според постоянната практика на Съда мотивите на съдебното решение трябва да излагат по ясен и недвусмислен начин съображенията на Общия съд, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетото решение, а на Съда — да упражни своя контрол (вж. по-специално решение от 20 януари 2011 г., General Química и др./Комисия, С-90/09 P, EU:C:2011:21, т. 59 и цитираната съдебна практика).

- 84 В настоящия случай липсата на всякакви мотиви в подкрепа на квалификацията като „достатъчно съществено нарушение“, възприета от Общия съд в точка 269 от обжалваното решение, поставя Съда в невъзможност да прецени, както по същество посочва омбудсманът в третото си основание, дали Общият съд е допуснал или не грешка при прилагане на правото, възприемайки подобна квалификация.
- 85 Подобна липса на мотиви, която е съществено процесуално нарушение и поради това възпрепятства контрола на Съда, представлява абсолютно основание за отмяна, което може да бъде разгледано служебно от последния (вж. в този смисъл решения от 20 февруари 1997 г., Комисия/Daffix, C-166/95 P, EU:C:1997:73, т. 24 и от 28 януари 2016 г., Quimitécnica.com и de Mello/Комисия, C-415/14 P, непубликувано, EU:C:2016:58, т. 57 и цитираната съдебна практика).
- 86 При тези условия третото основание на омбудсмана трябва да бъде прието.

По четвъртото основание

Доводи на страните

- 87 Омбудсманът твърди, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точка 290 от обжалваното решение е квалифицирал, и то без никакво обяснение, като „неимуществена вреда“ накърняването на доверието на жалбоподател в службата на омбудсмана в резултат на допуснатите от него грешки.
- 88 Г-жа Staelen оспорва наличието на каквато и да е грешка при прилагане на правото в това отношение.

Съображения на Съда

- 89 От точка 290 на обжалваното решение е видно, че неимуществената вреда, чието съществуване по отношение на г-жа Staelen е приел Общият съд, в настоящия случай е свързана, от една страна, със загубата на доверие на заинтересованото лице в институцията на омбудсмана, и от друга страна, с чувството или усещането, че тя е загубила времето и енергията си с жалбата, с която е сезирала посочения орган на Съюза.
- 90 Четвъртото основание на жалбата, в което обжалваното решение се критикува по отношение на първата съставна част на тази неимуществена вреда, а именно загубата на доверие в институцията на омбудсмана, се състои от две части. Омбудсманът критикува Общият съд едновременно, че погрешно е квалифицирал посочената съставна част като „неимуществена вреда“ и че е възприел тази квалификация без никакви обяснения.
- 91 Що се отнася до първата част на основаниято, следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда вредата, чието поправяне се иска, трябва да бъде действителна и сигурна (вж. по-специално решения от 7 февруари 1990 г., Culin/Комисия, C-343/87, EU:C:1990:49, т. 27, от 14 май 1998 г., Съвет/De Nil и Impens, C-259/96 P, EU:C:1998:224, т. 23 и от 21 февруари 2008 г., Комисия/Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, т. 54 и цитираната съдебна практика).
- 92 Наистина е безспорно, че предвид възложените на омбудсмана задачи доверието на гражданите на Съюза в неговата способност да провежда пълни и безпристрастни разследвания при предполагаеми случаи на лошо администриране, е съществено. Освен това, както се подчертава в съображение 2 от Решение 2008/587, подобно доверие е и от съществено значение за успеха на дейността на омбудсмана.

- 93 Въпреки това следва да се изтъкне, от една страна, че подобни съображения важат в много голяма степен и за всяка институция, орган, служба или агенция на Европейския съюз, която трябва да се произнесе по индивидуално искане, независимо дали, както в настоящия случай, става въпрос за жалба или за иск, или дори по-общо, за всякакво искане, на което посочените институции, органи, служби или агенции са длъжни да дадат отговор.
- 94 От друга страна, евентуалната загуба на доверие в службата на омбудсмана, която може да произтече от поведението му в рамките на неговите разследвания, може да засегне без разграничение всички лица, които имат право да го сезират във всеки момент с жалба.
- 95 Оттук следва, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е квалифицирал твърдяната от г-жа Staelen загуба на доверие в институцията на омбудсмана като поправима неимуществена вреда. Поради това четвъртото основание трябва да се приеме в първата му част, без да е необходимо произнасяне по неговата втора част.

По петото основание

- 96 В петото си основание омбудсманът посочва, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точки 292 и 293 от обжалваното решение е постановил, че допуснатата от омбудсмана незаконосъобразност при първоначалното му разследване е основната причина за претърпяната от г-жа Staelen неимуществена вреда, водеща до нейната загуба на доверие в службата на омбудсмана.
- 97 С оглед на направения в точка 95 от настоящото решение извод вече не е необходимо произнасяне по това пето основание.

По частичната отмяна на обжалваното решение

- 98 Тъй като първата, третата и четвъртата част на първото основание, третата част на второто основание и третото основание са обявени за основателни, следва, че четири от петте незаконосъобразни прояви, за които според Общия съд в обжалваното решение отговорност носи омбудсманът, са били квалифицирани от тази юрисдикция като достатъчно съществени нарушения на правото на Съюза, които могат да породят извъндоговорна отговорност на Съюза, само чрез допускането на грешка при прилагане на правото по отношение на три от тези прояви и чрез непредставянето на каквито и да е мотиви по отношение на четвъртата проява. Освен това четвъртото основание е прието с мотива, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е квалифицирал като поправима неимуществена вреда евентуалната загуба на доверие на г-жа Staelen в службата на омбудсмана, произтекла от начина, по който в разглеждания случай последният е изпълнил своите задачи по разследване.
- 99 При тези условия решението на Общия съд да осъди омбудсмана да плати обезщетение на г-жа Staelen е лишено от правно основание.
- 100 Поради това точка 1 от диспозитива на обжалваното решение следва да бъде отменена.
- 101 Точка 2 от диспозитива, с която Общият съд отхвърля иска на г-жа Staelen в останалата му част, обаче не следва да бъде отменена, тъй като това решение не се засяга от обстоятелството, че първото, второто, третото и четвъртото основание на настоящата жалба са частично основателни.

102 На последно място, предвид частичната отмяна на обжалваното решение решението на Общия съд относно съдебните разноси и оттам точки 3 и 4 от диспозитива на обжалваното решение трябва също да бъдат отменени.

По иска пред Общия съд

103 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз в случай на отмяна на решението на Общия съд Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това. Настоящият случай е такъв.

104 Що се отнася, на първо място, до нарушенията на задължението за полагане на грижа, за които носи отговорност омбудсманът, следва да се припомни, че най-напред те са свързани с обстоятелството, че в рамките на първоначалното разследване той не е проверил кога и как включването на г-жа Staelen в списъка с подходящите кандидати е било съобщено на другите институции, органи, служби и агенции на Съюза.

105 Що се отнася до това нарушение, следва да се приеме, че то има достатъчно съществен характер, за да породи извъндоговорна отговорност на Съюза.

106 Това е така, защото отговорът на въпроса как и кога институциите, органите, службите и агенциите на Съюза са били уведомени за включването на г-жа Staelen в списъка с подходящите кандидати, е едно от относимите обстоятелства, обхванати от предмета на разследването на омбудсмана по въпроса дали Парламентът е отговорен за случай на лошо администриране при разглеждането на досието на заинтересованото лице след това включване. Освен това проверката дали това включване е било съобщено на другите институции, органи, служби и агенции на Съюза и по какъв начин, е представлявала една от изрично декларираните цели на решението на омбудсмана за извършване на проверка.

107 В това отношение обаче омбудсманът се е задоволил само с изпратения от Парламента документ от 14 май 2007 г., наречен „pooling“, според който към тази дата само един кандидат все още бил включен в списъка с подходящите кандидати. Така от този документ омбудсманът е направил извода, че г-жа Staelen е единственият кандидат, чието име все още фигурира в посочения списък, и че поради това, както и предвид факта, че с този документ може да се направи справка, поне към 14 май 2007 г. другите институции, органи, служби и агенции на Съюза са били в състояние да узнаят тази информация.

108 Дори да се предположи, че въз основа на разглеждания документ омбудсманът основателно е можел да заключи, че включването на г-жа Staelen в списъка с подходящите кандидати е било известно на другите институции, органи, служби и агенции на Съюза, поне от датата на посочения документ насетне, а именно 14 май 2007 г., както признава омбудсманът в писмената си защита, това не дава възможност да се определи как и кога посоченото включване, което се счита, че е било извършено след 17 май 2005 г., е било съобщено от Парламента на споменатите институции, органи, служби и агенции.

109 Оттук следва, че като в точка 2.5 от своето решение от 22 октомври 2007 г. е заключил, че включването на г-жа Staelen в списъка с подходящите кандидати е било съобщено от Парламента на другите институции на Съюза, като в това отношение се позовава по-специално на резултата от проверка, която е била очевидно недостатъчна от тази гледна точка, поради липса на старателност и предпазливост омбудсманът е допуснал неизвинима грешка в преценката и по този начин явно и грубо е нарушил границите, наложени на неговото право на преценка при извършването на разследване.

- 110 На следващо място, що се отнася до нарушението на задължението за полагане на грижа, за което носи отговорност омбудсманът и което по същество е свързано с обстоятелството, че последният не е успял да обоснове съдържачата се в точка 2.4 от неговото решение от 22 октомври 2007 г. преценка другояче освен с предположение, основаващо се на документи, чието естество или съдържание той не е могъл да уточни, следва също да се приеме, че това нарушение има достатъчно съществен характер.
- 111 От една страна, наистина първоначалното разследване и проверката, извършени от омбудсмана, се отнасят по-специално до въпроса дали включването на името на г-жа Staelen в списъка с подходящите кандидати е било предоставено на разположение на всички генерални дирекции на Парламента. От друга страна, в точка 2.4 от решението си от 22 октомври 2007 г. в това отношение омбудсманът твърди, че като се има предвид проверката на преписката на Парламента, кандидатурата на г-жа Staelen наистина е била предоставена на разположение на посочените генерални дирекции.
- 112 Като по този начин във връзка с релевантен за разкриването на евентуален случай на лошо администриране аспект, до който по-конкретно се е отнасяло неговото първоначално разследване, омбудсманът е направил подобно твърдение в решението от 22 октомври 2007 г., с което това разследване приключва, и като при това в споменатото решение той нито се позовава по-конкретно на документите, позволяващи му да обоснове посоченото твърдение, нито е в състояние да обоснове това твърдение по друг начин освен с чистото предположение, изразено в писмените му изявления пред Общия съд, че „[в]сичко това следователно дава основание да се смята, че [неговите] представители [...] всъщност са видели по време на извършваната от тях проверка документи, потвърждаващи, че Парламентът е уведомил службите си за факта, че името на [и]щцата е било добавено в [...] списък[а с подходящите кандидати]“, поради липса на старание и предпазливост омбудсманът е допуснал неизвинима грешка в преценката и по този начин явно и грубо е нарушил границите на своето право на преценка при извършването на разследване.
- 113 На последно място, следва да се разгледа нарушението на задължението за полагане на грижа, свързано със заключението на омбудсмана в неговото решение от 31 март 2011 г., с което приключва разследването по собствена инициатива, че не е налице случай на лошо администриране от страна на Парламента във връзка със съответния срок, през който г-жа Staelen, от една страна, и другите успешно издържали конкурс на общо основание EUR/A/151/98 лица, от друга страна, са били включени в списъка с подходящите кандидати, като по отношение на този аспект на разследването се задоволява с обяснение на Парламента, без да се е уверил, че фактите, на които се основава това обяснение, са били доказани.
- 114 В това отношение Съдът вече е постановил, че когато администрацията трябва да проведе разследване, тя е длъжна да го осъществи възможно най-старателно, за да разсее съществуващите съмнения и да изясни положението (вж. в този смисъл решение от 11 ноември 1986 г., Irish Grain Board, 254/85, EU:C:1986:422, т. 16).
- 115 В настоящия случай от предоставената на Съда преписка следва, че в своето решение от 31 март 2011 г. омбудсманът е счел, че твърдяната от г-жа Staelen разлика между срока на валидност на нейното включване в списъка с подходящите кандидати и този, от който са се ползвали другите успешно издържали конкурса лица, не представлява случай на лошо администриране, за което отговаря Парламентът, тъй като омбудсманът е приел за убедително обяснението, дадено му от посочената институция в това отношение, а именно че тези други успешно издържали конкурса лица са били наети през двете години, следващи публикуването на споменатия списък, докато името на г-жа Staelen е било включено в списъка малко повече от две години.

- 116 Като се има предвид тази преписка, е безспорно, че в случая първоначалното разследване и проверката от страна на омбудсмана, които са имали за цел да се установи дали поведението на Парламента е представлявало случай на лошо администриране, са се отнасяли по-конкретно до въпроса дали г-жа Staelen е била включена по-кратко време от другите успешно издържали конкурса лица в списъка с подходящите кандидати.
- 117 При тези условия омбудсманът не е можел — без да допусне неизвинима грешка в преценката и по този начин явно и грубо да наруши границите на своето право на преценка при извършването на посоченото разследване — да заключи в своето решение от 31 март 2011 г. за приключване на това разследване, че не такъв е бил случаят и че поради това не е имало дискриминация по отношение на г-жа Staelen, като в тази връзка се е основал изключително на просто обяснение на съответната институция, без дори да се опита, използвайки способите на разследване, с които разполага съгласно член 3, параграф 2 от Решение 94/262, да получи по-подробна информация, която да му позволи да провери дали са доказани посочените от споменатата институция оневиняващи я обстоятелства, на които почива това обяснение.
- 118 Що се отнася, на второ място, до твърдението на г-жа Staelen за нарушение на правото ѝ нейните искания да бъдат разгледани в разумен срок, наистина следва да се изтъкне, че сроковете от съответно осем и пет месеца, в които на 1 юли 2008 г. омбудсманът е отговорил на две писма, отправени му от г-жа Staelen, първото — на 19 октомври 2007 г., и второто — на 24 януари 2008 г., могат на пръв поглед да изглеждат особено дълги.
- 119 При все това, макар страните да не спорят, че омбудсманът е трябвало да даде по-бърз отговор на двете горепосочени писма, в настоящия случай не може да се приеме, че като по този начин им е отговорил със закъснение, в случая омбудсманът е извършил „достатъчно съществено нарушение“ на норма на правото на Съюза, защитаваща частноправните субекти, по смисъла на припомнената в точки 31 и 32 от настоящото решение практика на Съда.
- 120 В това отношение следва да се изтъкне, че писмото на г-жа Staelen от 19 октомври 2007 г. има за цел да изпрати на омбудсмана писмо на Парламента от 15 октомври 2007 г., свързано с изтичането на валидността на списъка с подходящите кандидати, считано от 31 август 2007 г. Що се отнася до писмото от 24 януари 2008 г., с него г-жа Staelen пита омбудсмана дали предвид съдържащите се в писмото от 19 октомври 2007 г. данни той възнамерява да разгледа евентуалното възобновяване на първоначалното разследване, което той междуременно е прекратил с решение от 22 октомври 2007 г.
- 121 Що се отнася до писмото от 19 октомври 2007 г., твърдението за нарушение на омбудсмана се отнася не до обстоятелството, че последният е изпратил на г-жа Staelen решението си от 22 октомври 2007 г. за прекратяване на първоначалното си разследване, без евентуално да е взел предвид съдържащите се в посоченото писмо данни, а само до това, че омбудсманът е закъснял да отговори на това писмо. В това отношение в писмената си защита пред Общия съд омбудсманът посочва, че е получил споменатото писмо едва на 22 октомври 2007 г., докато неговото решение да прекрати първоначалното разследване вече е било постановено.
- 122 От гореизложеното следва по-специално, че в настоящия случай нито това твърдение за нарушение, нито твърдението за нарушение, свързано със закъснения отговор на омбудсмана на писмото от 24 януари 2008 г., не се отнасят до начина, по който омбудсманът е извършил и приключил своето първоначално разследване и разследване по собствена инициатива.
- 123 Като се има предвид обаче по-специално обстоятелството, че с решението си от 22 октомври 2007 г. омбудсманът тъкмо е прекратил разследване, продължило почти година, от една страна, не може да се приеме, че само поради факта, че първоначално не е отговорил на така изпратеното му от г-жа Staelen in extremis на 19 октомври 2007 г. писмо, преди на 24 януари 2008 г. да бъде сезиран от последната с искане относно евентуалното възобновяване на

разследването въз основа на съдържащите се в посоченото писмо от 19 октомври 2007 г. данни, омбудсманът явно и сериозно е надхвърлил границите на своята широка свобода на преценка, припомнена в точка 33 от настоящото решение, с която той разполага по отношение на основателността на жалбите, с които е сезиран, и на последващите действия по тях, или че в подобен контекст той е нарушил правото на г-жа Staelen нейните искания да бъдат взети предвид в разумен срок.

- 124 От друга страна, в същия контекст не може да се счита и че като — на следващ етап и след като вече е сезиран с подобна покана да разгледа възможността за възобновяване на току-що прекратеното разследване — е взел становище по тази покана едва в петмесечен срок от датата на последната, омбудсманът е надхвърлил явно и грубо същите тези граници или е нарушил право на заинтересованото лице тези искания да бъдат взети предвид в разумен срок.
- 125 Ето защо единствено обстоятелството, че омбудсманът е отговорил с известно закъснение на двете горепосочени писма на г-жа Staelen не може да породи извъндоговорна отговорност на Съюза.
- 126 От всичко изложено следва, че при провеждането на своето първоначално разследване и разследването по собствена инициатива омбудсманът е допуснал три „достатъчно съществени нарушения“ на своето задължение за полагане на грижа по смисъла на припомнената в точки 31 и 32 от настоящото решение съдебна практика, към които се прибавя нарушението — правилно установено от Общия съд, както следва от разглеждането на втората част на първото основание на жалбата — що се отнася до изопачаването от омбудсмана на съдържанието на становището на Парламента от 20 март 2007 г., като това представлява съвкупност от съществени нарушения, които могат да ангажират отговорността на Съюза.
- 127 При тези условия, на следващо място, трябва да се разгледа дали посочените нарушения са причинили на г-жа Staelen действителна и сигурна вреда по смисъла на съдебната практика, припомнена в точка 91 от настоящото решение, като при това Съдът трябва да се увери, че тази вреда е пряка последица от посочените нарушения (вж. в този смисъл по-специално решение от 28 юни 2007 г., Internationaler Hilfsfonds/Комисия, C-331/05 P, EU:C:2007:390, т. 23 и цитираната съдебна практика).
- 128 Тъй като в точка 95 от настоящото решение Съдът е приел първата част на четвъртото основание на жалбата, най-напред следва да се изтъкне, че поради изложените в точки 92—94 от същото решение мотиви г-жа Staelen няма основание да се позовава на поправима неимуществена вреда, свързана със загубата на доверие от нейна страна в службата на омбудсмана в резултат на подобни нарушения.
- 129 В тази връзка г-жа Staelen твърди също, че е налице неимуществена вреда, свързана по същество, както следва от писмените ѝ изложения пред Общия съд, с чувството за „психологическо увреждане“, което тя изпитала поради начина, по който е била разгледана жалбата, с която е сезирала омбудсмана.
- 130 В настоящия случай обаче нито извиненията на омбудсмана, нито закъснелото поправяне на неговата грешка, свързана с изопачаване на съдържанието на становището на Парламента, нито, на последно място, разследването по собствена инициатива, са компенсирани така причинената неимуществена вреда.
- 131 При тези условия следва да се приеме, че претърпяната от г-жа Staelen неимуществена вреда ще бъде адекватно поправена с плащането на заинтересованото лице на обезщетение в размер на 7 000 EUR.

По съдебните разноски

- 132 Член 184, параграф 2 от Процедурния правилник предвижда, че когато жалбата е неоснователна или когато е основателна и окончателното решение по правния спор се взема от Съда, той се произнася по съдебните разноски. Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим в производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от него, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Според член 138, параграф 3 от същия правилник, ако страните са загубили съответно по едно или няколко от предявените основания, всяка страна понася направените от нея съдебни разноски, но Съдът може да реши една от страните да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, и част от съдебните разноски на другата страна, ако обстоятелствата по делото оправдават това.
- 133 В настоящия случай, макар жалбата на омбудсмана да е уважена и поради това обжалваното решение да е частично отменено, в окончателното решение по иска на г-жа Staelen Съдът частично е уважил последния. Освен това омбудсманът е поискал въпросът за съдебните разноски да бъде решен по справедливост.
- 134 Поради това, предвид обстоятелствата по делото, следва да се постанови, че освен направените от него съдебни разноски омбудсманът трябва да понесе и съдебните разноски на г-жа Staelen както по отношение на първоинстанционното производство, така и по отношение на настоящото производство по обжалване.
- 135 Освен това, тъй като съгласно член 137 от Процедурния правилник на Съда, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от този правилник, в определение от 29 юни 2016 г., Омбудсман/Staelen (C-337/15 P, непубликувано, EU:C:2016:670), Съдът не се е произнесъл по съдебните разноски, свързани с насрещната жалба, подадена от г-жа Staelen в рамките на производството пред настоящата инстанция, в съответствие с посочените разпоредби Съдът следва да се произнесе по тези разноски в настоящото решение, с което се слага край на производството.
- 136 В това отношение, тъй като г-жа Staelen е загубила по своите основания в рамките на посочената насрещна жалба, а омбудсманът е поискал тя да бъде осъдена да заплати съдебните разноски, в съответствие с член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда тя следва да бъде осъдена да понесе направените от омбудсмана съдебни разноски във връзка с насрещната жалба, както и собствените си съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) **Искането на г-жа Claire Staelen в писмения ѝ отговор омбудсманът да бъде осъден да ѝ заплати обезщетение от 50 000 EUR е недопустимо.**
- 2) **Отменя точки 1, 3 и 4 от диспозитива на решение на Общия съд на Европейския съюз от 29 април 2015 г., Staelen/Омбудсман (T-217/11, EU:T:2015:238).**
- 3) **Осъжда Европейския омбудсман да заплати обезщетение от 7 000 EUR на г-жа Claire Staelen.**
- 4) **Осъжда г-жа Claire Staelen да понесе направените от нея съдебни разноски, както и съдебните разноски на Европейския омбудсман, свързани с насрещната жалба, отхвърлена с определение от 29 юни 2016 г., Омбудсман/Staelen (C-337/15 P, непубликувано, EU:C:2016:670).**

- 5) Осъжда Европейския омбудсман да понесе направените от него съдебни разноси, както и съдебните разноси на г-жа Claire Staelen, свързани както с първоинстанционното производство, така и с производството по обжалване.**

Подписи